

KRETSNYTT

Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen

Nr 2 2023

Kretsnytt nr 2 sept 2023 Årgång 32

Ansvarig utgivare: Torbjörn Berg
Fredövägen 21, 611 92 Nyköping
Redaktör: Ann Mari Westerlind

Bankgiro: 815-5616
Swish: 123 680 71 92

Hemsida:
www.sxk.se/sormlandskretsen

Epost:
sormlandskretsen@sxk.se

Facebook:
<https://www.facebook.com/groups/428169425186>
<https://www.facebook.com/SxkSormlandskretsen>

Annonsspriser:
Helsida 750 kr/nr, Halvsida 400 kr/nr,
Kvartsida 250 kr/nr.

I detta nummer

Sid 3 Från min horisont
Sid 4 Kallelse till årsmötet 2023
Sid 5 Nya medlemmar
Sid 7 Inbjudan till kafékväll nr 6
Sid 8 Den femte kafékvällen
Sid 10 12- timmars
Sid 12 Att segla i skägården
Sid 20 Ett enkelt ankarsegel
Sid 22 "4-timmars 80 år

Framsidan

Månen går upp under 24-timmars

**Gå med i Sörmlandskretsens
face-book-grupp**

På

**<https://www.sxk.se/sormlandskretsen/>
aktuellt finns information om man blir
medlem.**

Sörmlandskretsens styrelse 2022-23

Ordf, Program & Utbildn: Torbjörn Berg
070 - 883 63
torbjorn.berg@sxk.se

V ordf & 24-timmars: Hans Gustavsson
070 - 524 67 91
hans.gustavsson@sxk.se

Sekr, Eskader, H & F : Anders Fischer
070 - 738 41 79, anders.fischer@sxk.se

Skattmästare: Ulf Torhult
070 - 244 78 71
ulf.torhult@sxk.se

Info/Kretsnytt, web & Qvinna Ombord:
Ann Mari Westerlind
076 - 103 54 54
ann-mari.westerlind@sxk.se

Hamn & Farled: Per Johansson
070-34 50 715,
per.johansson@sxk.se

Miljö & Båtteknik: Leif Birch-Jensen
070 - 304 22 94
leif.birch-jensen@sxk.se

IF-båtarna:
Hans Gustavsson
070 - 524 67 91
hans.gustavsson@sxk.se

Mats Haking
070 - 511 53 89
mats.haking@sxk.se

Leif Birch-Jensen
070 - 304 22 94
leif.birch-jensen@sxk.se

Suppleant: Matts Andersson
070 - 815 83 47,
matts.andersson@sxk.se

Revisorer:
Morgan Romvall,
Leif Eriksson

**Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen**

Från min horisont

Under våren hade vi flera välbesökta kafékvällar – speciellt då Carina och Erling Matz berättade om Kryssarklubbens första etthundra år. Vi fortsätter våra kafékvällarna under hösten med teman för båda könen. Höstens första kafékväll äger rum i vår lokal i början på november. Kvällen handlar om eskadersegling.

Kryssarklubbens hundra verksamhetsår går mot sitt slut. Att klubben behövs och gör nytta visar inte minst det så kallade Sjökortsllyftet som resulterade i dramatiskt sämre sjökort för oss med fritidsbåtar. Där blir det nu ändring efter att erfarna och kunniga medlemmar engagerat sig i frågan tillsammans med vår kunniga kanslipersonal.

Under mer än tio år har Sörmlandskretsen skött om två av Kryssarklubbens IF-båtar. Många har haft stor glädje av båtarna och de har även gett oss fler medlemmar. Ett bra exempel är Radeks segling med Tant Gredelin. Men nu är denna epok över. Under försommaren seglades båtarna till Malma Kvarn för att ingå i deras verksamhet.

Sörmlandskretsen grundades av flera inbitna 24-timmarsseglare som tyckte att vi borde vara en egen krets. Kretsen går nu in i sitt 45:e verksamhetsår med drygt 880 medlemmar, en imponerande utveckling. Men 24-timmarsseglingarna har gått på sparlåga i många år. Ser vi kanske

en ändring på det, i år deltog en båt i vårens 12-timmarssegling och en båt i höstens 24-timmars. Jag hoppas att fler blir inspirerade av deras berättelser. Att segla i 24 timmar är socialt, trevligt och oerhört lärorikt. Du får uppleva mycket under ca 100 sjömil segling.

Jag skriver dessa rader under en segling i Sörmlands norra skärgård (Sörmland sträcker sig ända upp till Värmdö.) Att vaggas till söngs av vågornas kluck och sedan se solen gå upp över de yttersta skären ger minnen som gör tiden till nästa seglingssäsong mer uthärdlig.

Vi ligger ofta på svaj, för ankare eller boj. Det är säkert och bekvämt, vinden kommer alltid framifrån. Nästan i alla fall men ibland svajar båten otrevligt mycket. Läs mer hur du kan minska det obehaget med mitt hemmagjorda ankarsegel.

Välkomna till kretsens årsmöte den 27 oktober. Efter årsmötet blir det mingel med enkel förtäring och allsångsunderhållning – ett kännetecken för Sörmlandskretsen.

Jag hoppas att vi ses årsmötet.

Torbjörn Berg Sörmlandskretsens ordförande

Svenska Kryssarklubben Sörmlandskretsen

Kallelse till Sörmlandskretsens årsmöte 2023

Tid: Fredagen den 27 oktober 2022 kl 19 00

Plats: NYSS servicehus i Spelhagen, Spelhagsvägen 9, Nyköping

Dagordning

1. Styrelsens ordförande hälsar alla välkomna och öppnar mötet.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Fråga om mötet utlysts enligt stadgarna.
4. Val av två medlemmar att tillsammans med mötets ordförande justera protokollet och dessutom vara rösträknare.
5. Föredragning av verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning.
6. Föredragning av revisorernas berättelse.
7. Fastställande av balans- och resultaträkning för 2020 – 2021.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
9. Val av ledamöter och suppleanter till styrelsen enligt §5 i stadgarna.
10. Val av 2 revisorer och en suppleant.
11. Val av 3 ledamöter till valberedningen varav en sammankallande.
12. Redovisning av budget för 2022 – 2023.
13. Fastställande av kretsavgifter för 2022 – 2023.
14. Föredragning av till styrelsen föreslagna förslag/motioner.
15. Övriga frågor.
16. Mötet förklaras avslutat.

Efter årsmötet håller den nyvalda styrelsen sitt konstituerande möte.

Valberedning: Gunnar Westerlind, Ursula Annerfors, Ola Larsson.

Verksamhetsberättelse, ekonomisk rapport & valberedningens förslag till ny styrelsen finns på Sörmlandskretsens hemsida en vecka före årsmötet.

Välkomna alla medlemmar till årsmöte & mingel

Vi samlas i NYSS servicehus fredagen den 27 oktober
kl 1900 med en fördrink.

Efter årsmötet vankas lätt förtäring, vin och öl
till självkostnadspris.

Kvällens underhållning i form av allsång
från vårt sånghäfte
leds av gitarristerna och sångarna
Leif och Morgan.

Vi hoppas på en mysig höstkväll inomhus då
alla båtar ligger på land.

Styrelsen för Sörmlandskretsen

Alla nya medlemmar är välkomna till Sörmlandskretsen!

Sandra Svan, Skogås
Tyra & Emma Lundgren, Rönninge
Philip Werner, Stockholm
Marcus & Åsa Gustafsson, Älvsjö
August Beckman & Ebba Boström, Nacka
Britt-Maria & Lars-Erik Pedersen, Örebro
Eva Landerfors & Lars Forsman, Stockholm
Allan Åkerholm, Eskilstuna
Salla & Vesa Lindegren, Halikko
Marina Sjöholm & Krister Fagerström, Kullaby
Gabriella Zaring, Huddinge
Jenny, Jonas, Elias, Julia & Alicia Rönngren,
Solna
Linnea Lindroth, Mariefred
Sten & Kerstin Ellis, Norrköping
Ulrika Persson, Stockholm
Leif & Susanne Briheim, Nyköping
Joakim Lindholm, Nyköping
Martin Berglund & Emelie Skillinghaug, Vagn-
härad
Ove Gustafsson & Andrea Kurdik, Farsta
Andreas Bovin, Tystberga
Peter Wilbers, Bochum

Anna Rudenhammar, Anton & Peter Bryttne,
Stockholm
Petter Lasso & Anna Hjert, Nyköping
Elisabet & Jan Lundevall, Nyköping
Björn Lindfors & Pernilla Lundvall, Saltsjöbaden
Filip Strömberg, Oxelösund
Maarit & Anders Wistling, Nyköping
Daniel Jonsson, Sigvard, Harald & Karin Olsson,
Vagnhärad
Lisa Synning, Tyresö
Mikael & Liisa Lundström, Grankulla
Yannick Reischl, Linköping
Malin Holmvall & Rikard Zetterquist, Sorunda
Andreas Lindroth, Mariefred
Åke Hjalmarsson, Uppsala
Tero Jamalainen, Vagnhärad
Jonas Berg, Järfälla
Conny Åkerström, Nynäshamn
Oskar & Olov Zakrisson & Josefina Tengroth,
Oxelösund
Andreas Karlsson, Saltsjö-Boo
Jens, Ulrika, Klara & Elin Otterstedt, Nacka
Johan Granqvist, Saltsjö-Boo

Rätt försäkrad?

En hemförsäkring är en bra grund, men räcker det? Vi erbjuder alla de försäkringar du behöver. Självklart finns vi också här om du behöver ett lån eller vill se över din privatekonomi. Prata med oss så hittar vi rätt lösning för just dig. Med oss är du trygg genom hela livet. Välkommen!

PS. Sörmlands Sparbank är ingen vanlig bank. Vi tar en del av vinsten och satsar lokalt. Läs mer om vårt samhällsengagemang på sormlandssparbank.se

Sörmlands Sparbank

0771-350 350 | sormlandssparbank.se

Välkommen till kretsens 6:e kafékväll: Eskadersegling

Sörmlandskretsen har under åren arrangerat många eskaderseglingar. Både korta och långa. Vi har seglat upp och ner längs Östersjökusten. Mer avlägsna mål har varit Bornholm, Gotland, Åland, Finland, Höga kusten, Baltikum, St Petersburg och Savonlinna.

Riksföreningen brukar anordna rikseskadrar vart tredje år. Nästa rikseskader går till Åland med mål i Mariehamn 29 juli - 2 aug 2024.

Kretsarna brukar stå för "tillseglingseskadrar". Båtar från en eller två närliggande kretsar seglar då tillsammans till målpunkten och ofta även därifrån. Det är nu flera somrar sedan en eskader arrangerades av Sörmlandskretsen.

Finns det något intresse av att vara med?

Styrelsen bjuder nu in till en eskaderseglingskväll i lokalen på Pontongatan 1D den 14 november kl 18 00.

Ann Mari Westerlind visar bilder och berättar om olika långa seglingar längs olika farleder i skärgårdar, längs låglänta kuster, över hav och till olika spännade färdmål.

Vi bjuder på fika och hoppas på en givande diskussion med många frågor.

Maila din anmälan till ann-mari.westerlind@sxk.se senast 10 november.

Sörmlandskretsens idéer om eskadersegling

Vi seglar tillsammans mot ett gemensamt mål.

Vi kan vara två eller flera båtar.

Vi tar alltid hänsyn till väder och vind.

Vi hjälper alltid den som råkat illa ut.

Du hittar alltid en kompis i varje hamn.

Vi fixar tillsammans olika förströelser på land.

Vi umgås när och om vi själva vill.

Vi anpassar takten så att alla kan hålla kontakt.

Den som vill kan välja en alternativ natthamn.

Eskadersegling ger minnen för livet.

Från en eskader till Höga kusten.

Femte kafékvällen 24-timmars och sjukvård ombord

Sömlandskretsen bildades av en gäng entusiastiska 24-timmarsseglare för 45 år sen.

På senare år har inte många ställt upp men ett 20-tal sömlandskretsmedlemmar samlades för att ta del av erfarenheter av 24-timmarsseglingar och vad man behöver tänka på vid sjukdom eller skador ombord.

Per Johansson och Hans Gustavsson berättade om: Vad 24-timmars går ut på. Hur man förbereder sig, hur seglingen går till och hur man rapporterar slutresultatet. Flera åhörare bidrog med egna berättelser om olika eskapader knutna till 24-timmars.

Läs om Per Johanssons beskrivning av vårens 12-timmarssegling på nästa uppslag.

Kort information om Sjukvård ombord

Ann Mari Westerlind berättade om att uppgifter om sjukvård ombord och första hjälpen finns i SXK:s Skepparens handböcker från 2018 och 2021.

Utgåvan från 2018 handlar om Första hjälpen men utgåvan från 2021 är mycket utförlig och innehåller beskrivningar av en mängd olika skador och sjukdomstillstånd som främst hjälper den som är på långsegling och inte har tillgång till hjälp på land.

Exemplen som följer är från kapitlet om Första hjälpen.

Första hjälpen handlar om att Rädda liv
att förebygga försämring - smärtlindring och vid behov läkarvård

Vid en olycka - agera lugnt
tänk först på egen säkerhet och följ därefter
L-ABCDE (internationell praxis)

L- location -	flytta till en säker plats
A-airway -	säkra fria luftvägar
B- breathing -	andning? lugn? snabb? med biljud?
C-cirkulation -	yttre eller inre blödning - kolla puls?
D-disability -	medvetande - vaken, slö, medvetslös
E- Exposure -	helkroppsundersökning - sår, ömhet, mm

Skador som kan inträffa ombord och vårdbehov

Akuta andningsbesvär -

Drunkning - **HLR**

Chocktillstånd - **Sjukhus**

Sårskador - **Sjukhus?**

Brännskador - **Sjukhus?**

Brutna/stukade armar och ben -

Sjukhus ?

Nedkylning - **Sjukhus?**

Sjösjuka

Akuta tillstånd - **Sjukhus?**

HLR-hjärt/lungräddning

Försök att få kontakt med offret -

-vaken? - medvetslös? -

Kontrollera andningen -

- andas? andas inte? lyssna? känna?

Medvetslös + andas ej = larma och starta HLR

Fria luftvägarna - rensa munnen och böj huvudet kraftigt bakåt

Starta HLR - 30 kompressioner + 2

inblåsningar - upprepa

Använd hjärtstartare!

Vid behov

Kontakta 112,

Sjukvårdsupplysningen 1177,

Giftinformationscentralen

010-456 67 00

VHF kanal 16, Sweden Rescue

Sjukvårdsutrustning i båten

Kompresser 10x10 cm

Fysiologisk koksaltlösning 250 l

Brännskadeförband alt spray

Steristrip - suturtejp

Flytande tvål - öppenad

Mjuk svamp / borste - oanvänd

Sårspruta 50 ml

Pincett

Salvkompress - i separata kuvert -

"Snögg förband"

Självvulkande förband - finger resp

armbredd

Dauerbinda 10 cm & 8 cm

Elastisk binda 2 ggr 10 cm

Fästingborttagare

Skeppsapotek

Paracetamol tabletter 500mg

Ibuprofen tabletter 400mg

Dimor tabletter mot diarré

Medicinskt kol mot matförgiftning

Hydrokortisonkräm 1% mot klåda

Calma tuggummi mot sjösjuka

Förberedelser

Slutligen diskuterades behovet av

förberedelser. Varje båtägare är

noga med att förbereda båten inför

både korta och långa färder.

Men hur många förbereder sig och sin besättning inför eventuella olyckor och sjukdomstillstånd som kan uppstå?

De närvarande var överens om att Sörmlandskretsen inför nästa båtsäsong bör satsa på: Utbildning, Säkerhets-, kommunikations- och sjukvårdsutrustning, Att Öva sjukvård och HLR.

12-timmars i avtagande vind

Man ska segla så långt som möjligt och komma tillbaka till startpunkten på 12 tim.

Numera arrangeras 24-timmars som ett samarrangemang längs Svealandskusten med SXX-kretsarna Stockholm, Sörmland, Eggegrund och Uppsala-Roslagen. Man kan välja att segla i 12, 24, 48, 72, 96 eller 120 timmar. Totalt var det i år 30 båtar anmälda, varav 4 till 12-timmarsvarianten där vi också var anmälda.

I år var Christer S gast. Målet var att segla längre än seglingen 2021, då Monica och jag nådde 50 sjömil.

Det blåste 5 – 7 m/s precis som prognosen sagt. Men det var mer SV än V. Det gjorde att vi inte kunde hissa gennakern från start som vi planerat. Med god fart, 5 knop, seglade vi rätt ut mot Fällbådan utanför Arkösund.

Ut mot nästa punkt Klacksten kunde vi äntligen hissa gennackern och farten ökade en knop. Efter Sänkbåden girade vi mot vändpunkten Vikasgrunden och fick då rulla in gennakern igen. Klockan var 12 och vi vågade inte gå längre söderut. Vi var då en bit söder om Harstena men inte riktigt i höjd med Fyrudden.

Nu fick vi navigera på riktigt eftersom vi gick in i ytterskärgården där sjökorten inte är helt tillförlitliga.

Det gick bra och vi kunde skriva in Bärsankan, Månggrenarna och så småningom Arkö, när vi kom in på farleden för första gången på seglingen.

12-timmars med PerMonick

Sälar vid Penningskärsbåden.

När vi närmade oss Lilla Alen var klockan 16:30 och vi hade 2,5 timmar på oss att segla 6,5 sjömil till målet Vinterklasen.

Med den fart vi höll skulle vi vara i mål på 1 timme och 20 minuter. Vi resonerade om hur vi skulle nyttja den överblivna timmen.

Till slut bestämde vi oss för att sätta kurs snett upp mot Bråvikens norra strand till fyren Mesen. Till Mesen var det 4,4 M och vidare in till mål 4,5 M. Det borde ta 1 timme 45 minuter. Då skulle vi ha gott om tid i medvinden till målet.

Det friskade i rejält över Bråviken men det var inte stora vågor här inne. Jag hade siktat på Ålbäckgrund så när vi kommit över Bråviken fick vi göra ett krysslag för att komma upp till rundningspunkten vid Mesen.

Just som vi vände och styrde mot målet vid Vinterklasen avtog vinden markant. Från 6-7 m/s till 2-4 m/s. Eftersom det var plattläns minskade farten till mellan 4 och 2,5 knop.

Det började bleka ut från stränderna. GPS:n höll oss fortlöpande uppdaterade om **ETA ???** Sakta ändrades den beräknade ankomsttiden från 18:50 till 19:00. Då packade vi upp gennakern igen, som vi alldeles nyss hade stuvat undan.

Med spirad gennaker och utfirad stor lyckades vi med ett par minuters marginal nå mållinjen. Det var svettigt värre den sista halvtimmen!

Sista metrarna var farten nere kring 2 knop.

Vi seglade totalt 57,4 M (fågelvägen mellan punkterna). Efter korrigering enligt mätetalet blev resultatet 55,7 M. Drygt 10% längre än målsättningen!

Det var bara en till av de andra tre 12-timmarsbåtarna som kom i mål. Den båten seglade 33 M på korrigerad tid. Men hur vindarna blåste där uppe i Stockholm vet vi inte.

**Seglat, skrivet och fotat av
Per Johansson**

Att segla i skärgården - bäst med goda vänner

En segling med Tant Gredelin 2022 berättad med bilder av Radek.

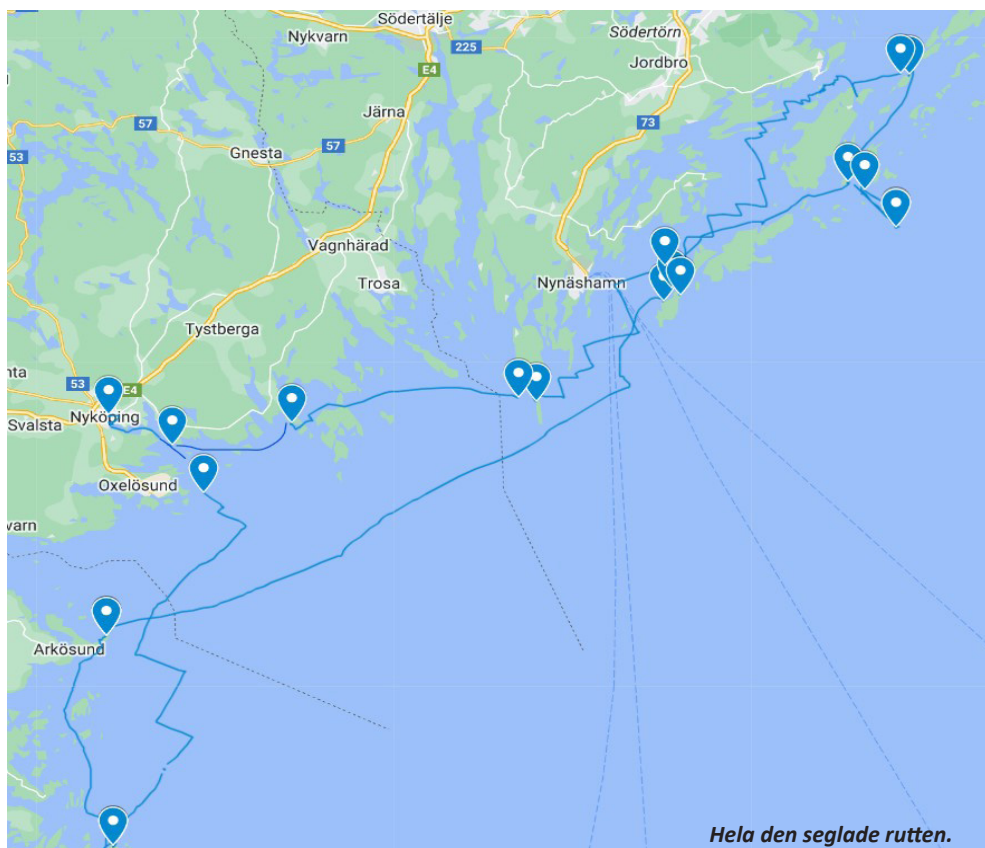
Söndag - Nyköping - Lilla Trässö

Två grabbar kastar loss från Nyköpings gästhamn lite sent på eftermiddagen. Vindarna var lätta. Aktersnurrar spinner som en katt.

Precis när vi passerar Linudden kommer vi på att vi glömde att fylla på vattentanken. Nåväl, skam den som ger sig. Lite vatten finns (fast vi vet inte hur mycket) och om två dagar kommer vi ha möjlighet att fylla på. Målet är St. Anna's skärgård, närmare sagt Harstena.

Mellan Sälgrund och Kölhalsen blir det klart att vi kommer ingenstans med segel. Motorn måste vara på hela tiden fram till dagens mål på Lilla Trässö.

Natten tillbringar vi väl skyddade i naturhamnen. Jag plockar fram gitarren och spelar några låtar. Jag och min vän Jirka kommer snabbt överens om att vi båda sjunger falskt. Vi kommer också överens om att vi inte bryr oss, då vi inte har setts på sju år.

Hela den seglade rutten.

Tant Gredelin vid NV Lunda.

Måndag - Lilla Trässö - Harstena

Efter en gedigen frukost kommer vi försiktigt ut ur naturhamnen. Vi siktar mot Hävringe för lite sightseeing av den lokalt berömda fyren. Någon nautisk mil före Hävringe svänger vi mot sydväst och kryssar i långa slag och lätta vindar mot Harstena. Vinden ändrar riktning några gånger på grund av åskmoln, men vi klarar oss från regnet. Sista timmen går vi igen för motor för att komma in i hamnen i god tid. Vi hittar ett bra ställe i norra delen av Flisfjärden. Långt in i den södra viken är det fullt med båtar. En fransk aluminiumbåt i storlek ägnad för Stilla havet ligger på svaj. Vi njuter av välförjänt öl och en enklare middag.

Tisdag - Harstena - Lunda (NV sidan)

Vi börjar dagen med en promenad till Harstena by. Vi hittar vattenpumpen, slöar i kaféet, ockuperar bageriet och fotar det idylliska samhället. Sen är det bara att ta sig tillbaka till båten. Vi vill bara stanna kort i Harstena hamn för att fylla på vatten. Vi kommer in för motor och upptäcker att det blir trångt. Båtar överallt! Vi smyger på tomgång för att hitta en förtöjningsplats i det smala

nord-sydliga sundet. Och så dör motorn. Jag svänger runt och låter lätta sydliga vindar driva oss ut från sundet. Väl ute på fritt vatten startar vi aktersnurrar, kommer in igen och lyckas förtöja vid kajen. Egentligen är det ingen bra ställe, men det är tillräckligt för att låta Jirka springa med vattendunkar medan jag passar båten. Vi var ganska nervösa när vi skulle kasta loss igen. Vi var osäkra om motorn skulle hålla. Det gör den! Vi sätter fart norrut mot Arkösund. Vi håller oss i farleden Sydliga vindar som ökar i styrka driver oss bekvämt och vi kan verkligen njuta av den underbara skärgården. Då händer det!

Ett segel dyker upp i fjärran - en båt på nordlig kurs. Den informella tävlingen startar. Bort med romantiken, nu räknas farten! Utanför Arkösund har vi äntligen kommit i kapp våra rivaler. En Linjett 30 med en besättning som verkar lyckligt ovetande om att de deltar i en benhård tävling.

Vi smyger mellan Arkö och Lunda och hittade trevlig skyddad förtöjning på Lunda's nordvästra sida. Navigationsappen Eniro På Sjön med Hydrografikas specialkort är värd varenda krona.

Onsdag - Lunda - Nättarö

Väderprognosen lovar friska sydvästliga vindar. Vi har ingen bestämd plan för dagens etapp, förutom att jag vill se Gustaf Dalen. Genuan åker in, vi hissar fock och riktar in båten mot Gustaf Dalen. Det blir uppenbart att vi inte behöver vara rädda för vindstilla. Vinden är frisk, vågorna bygger på och vi kommer fram till Gustaf Dalen väldigt fort.

Vi har bra nytta av båten GPS. Den enda nackdelen är att det krävs stort fokus på skärmen i en gungande båt. Jirka har redan i förväg sagt att han är benägen att bli sjösjuk och att det brukar bli bättre när han sitter vid rodet. Då sitter han vid rodet. Och det är upp till mig att låtsas att jag inte alls är sjösjuk och att sköta GPS. Jag siktar i fjärran och gissar att vi kan segla till Landsort, sen svänga rakt norrut och söka skydd i gästhamnen på Öja's NV sida.

Ner med huvudet till GPS:en. Programmera, programmera, inte spy. Upp med huvudet. Andas. Ner med huvudet, programmera, programmera...

Halvvägs mellan Gustaf Dalen och Lands-

ort tar vi fram säkerhetsseklar och spänner fast oss i båten. Vågorna bygger på, vinden tar till och (förvånansvärt nog) ser vi endast ett annat segel på horisonten.

När vi kommer till Landsort är det glasklart att vi har alldeles för mycket segel uppe. Vi har inte rustat storseglet för att lätt kunna reva det. Det hade behövts. Båten surfar ner vågorna och som mest har vi 9 knop på GPS. Den svarar fortfarande på rodet, men det är kämpigt. Det sista jag vill göra just i det ögonblicket är att ändra kursen, eller fixa med segel i lagom stora vågor.

Vi bestämmer oss att fortsätta på samma kurs och söka skydd bakom Gunnarsstenarna. Och det lyckas vi med. Vi gör en ordentligt briefing (Du går fram, spänner fast dig vid masten, jag sköter det i sittbrunnen, på min befäl tas segel ner. Du har ett försök...och vad som än händer, håll dig kvar i båten.) Vattnet bakom öarna är flackt, men vinden avtar inte. Vi tar ner storseglet och fortsätter mot Torskbåden med enbart fock. Båten bryr sig inte, den seglar i 6 knop jämnt.

Fyren Gustaf Dahlén.

Jämte Mälsten sätter sjösjukan in och glada fiskar får äta upp min frukost. På mycket bättre humör kommer vi in i gästhamnen på södra Nåttarö. Marken gungar ordentligt, men en fin steak till middag och en dusch sätter oss på fötter igen. Vi seglade 45 Nm på 8 timmar. Snittfarten var lika med skrovets teoretiska hastighet.

Torsdag - Nåttarö - Nedergårdsö

Efter gårdagens strapatser tar vi det lugnt. Jag hittar en lämplig tamp och fixar rev i storseglet. Vi lämnar Nåttarö efter lunch och övar att reva storseglet tills vi känner oss ganska bekväma med detta. Vi går längst Utös norra kust, smyger ut till Nedergårdsö och lägger oss för natten.

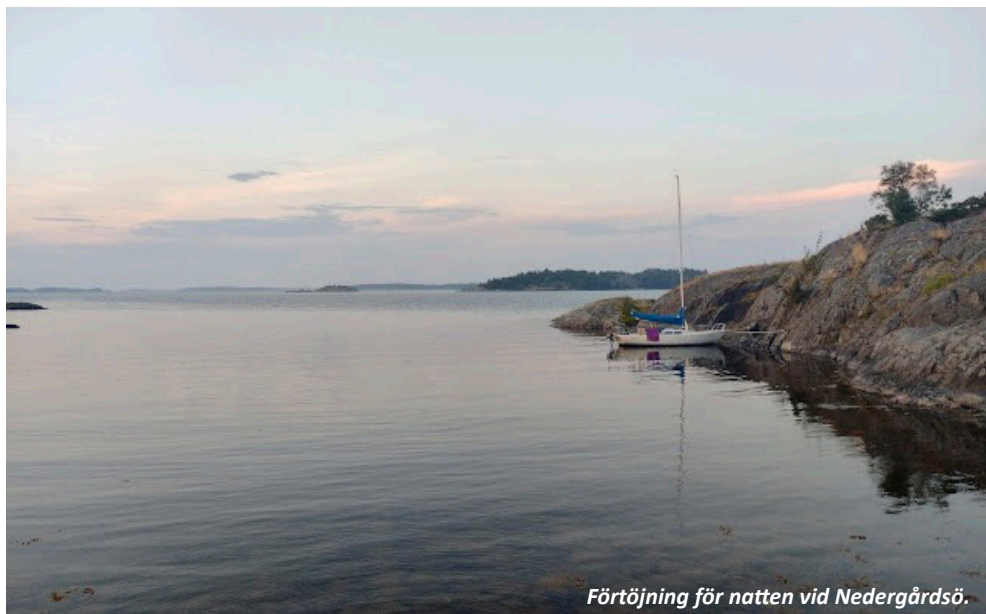
Fredag - Nedergårdsö - Huvudskär

Det blir några funderingar på morgonen. Vi vet att det ska storma nästa dag, å andra sida vill jag visa min vän Huvudskär. Vi satsar på att det inte blir för många båtar ute i det vädret och går mot

Huvudskär. Det blåser syd-sydöst. Jag tror vi ska ta en av två SXX bojar i lagunen, men en segelbåt kommer in fem minuter före oss och tar den enda bojen som finns. På andra försök hittar vi ett bra läge i Tvättfatet. Jag plockar fram mitt gamla 50 m klättrerrep och vi kan förtöja båten med långa tampar i fyra riktningar, så att ankaret inte tar någon last. Det visar sig vara vinnande koncept. Över natten kommer stormen och vi är glada att kunna sova tryggt. Dagen därpå går vi upp på klipporna och tittar på det stormande havet.

Söndag - Huvudskär - Mörtö - Bunsö

Äntligen får vi meddelande att våra vänner i en Maxi 77 lämnat Stockholm och vi kan sammanstråla nära Dalarö. Valet faller på Mörtö-Bunsö, dit vi kommer i skymningen. När vi anländer, ser vi genast en förtöjd Maxi med ivrigt vinkande Daniela och Jan som hälsar oss med sill och potatis. De flög in från Tjeckien två dagar innan och fick tillbringa en dag i Fisksättra marinan, innan de kunde komma ut. Mera vänner, mera gitarr, mera öl.

Förtöjning för natten vid Nedergårdsö.

Måndag - Mörtö - Bunsö - Kymmедö - Nåttarö

Vi börjar dagen tidigt, fyller på vatten i Kymmедö marina och hårdkryssar förbi Dalarö mot märkbar ström. Fockskotet fastnar regelbundet på vinschhandtaget på masten. Vartannat slag är vi tvungna att gå fram och släppa på skotet. Vi går för revat storsegel och fock, men i höjd med Karlslunds marina är även detta för mycket segel. Vi badar salongsfönstren i havet. (De läcker ordentligt upptäcker vi!). Vi spänner fast oss med säkerhets-selar. Att ha ett storsegel med ett extra rev vore inte fel.

Vi tar ner focken och försöker kryssa med revat storsegel. Det är ingen höjdare, vågorna stoppar oss och farten försvinner. Vi hissar focken igen, skyddade bakom Långgarns udde. Vinden lägger sig lite och vi kan fortsätta mot Nåttarö. Vinden fortsätter att lugna ner, vi kan också lugna oss och trimma ordentligt plöstligt vinner vi 10 grader i höjd och

en knop i fart. Den frustrerade Maxi besättningen håller inte takten och försvinner långt bak. I närmast idyllisk kvällsstämning kommer vi fram till Östermalmsfladen, där ytterligare en tjeckisk båt väntar.

Vlce (Varghonan) ligger på svaj. En åtta meters båt byggd i laminerad plywood, med aktersnurra i motorbrunnen och infällbar köl. Byggd av skepparens pappa för 50 år sen, alltid i familjens ägo och med nitiskt ifyllt loggbok. Skepparen Hoe tog med sig sina tre söner och kommer raka spåret från Szczecin. Kvällen innan satte han sin äldsta son i land i Nynäshamn, eftersom hans tjeckiska orienteringsklubben hade träningsläger där. En liten värld! Vi la oss på varsin sida Vlce, ordentligt fendrade.

En uppblåsbar dinghy av kinesisk tillverkning i den lägsta möjliga prisklassen tar oss till land för att grilla korv, spela och sjunga. Dock är alla så trötta att vi blåser av partyt efter varsin korv och en halv burk öl.

Tisdag - Nåttarö - Rånö

Vi ägnar nästa dag åt glassätande och vandring på Nåttarö. Jag hade inte träffat Hoe i evighet, men grabben har inte ändrats ett dugg. Det är otroligt hur man kan träffa gamla vänner och enkelt ta upp samtalet där man slutade för tolv år sen. På eftermiddagen seglar vi några nautiska mil upp till Rånö. Fingrarna gör ont av all spelande, men jag trycker lite till och det blir bra stämning på kvällen.

Onsdag - Rånö - Landsorts Gästhamn

Det är dags att säga adjö till Vlce's besättning. De skall norrut för att träffa bekanta nära Stockholm, vi ska söderut mot hemmet. Maxin följer med, målet är Öja's gästhamn. De sydvästliga vindarna är helt lagom för att kryssa sig fram. Vi hinner med en utflykt till Landsorts fyr och tittar på alla batterier som finns på ön. Det är fascinerade fortifikationsverk, speciellt de nyaste pjäser från Kalla Kriget.

Torsdag - Landsort - Äpskär

Ett till adjö idag. Maxin far norrut mot Fisksätra, vi tar den sydliga vinden om babord och seglar förbi Studsvik och genom Stendörren. Vi lunchar vid SXX's boj och lägger oss vid Äpskär. Det trogna långa klätterrepet gör stor nytta, vi lägger ut en spring. Utan den vore ankringsplatsen alldeles för öppen för sydliga vindar. Men vi måste ligga nära "landsvägen", då min sambo med båda barnen ska hoppa ombord i morgon.

'Solnedgång är ytterst romantiskt och jag försöker spela på klipporna. Ständiga anfall av tusentals mygg forcerar en reträtt till den myggsäkrade kabinen.

Fredag - Äpskär - Ringsön - Aspö

Marketa med våra två barn dyker upp på förmiddagen. Det blir en spännande uppgift att få plats med tre vuxna och två små barn i en IF utan att trampa ihjäl sig.

Vi seglar över till Ringsön för att skåda dovhjortar. Efter korvgrillning på Ringsön trampar vi i väg.

Tre timmar senare syns fortfarande inga hjortar. Precis när vi är på väg att ge upp, så dyker en flock upp. Vad bra! Det vore omöjligt att förklara till en treåring att pappa lovade hjortar och levererade inte.

Vi lastar alla ombord, går ut och lägger oss vid Aspö. Marketa med sonen åker hem, dottern Anna stannar med oss. Vi grillar korv. Hon är helt fascinerad av den coola farbror Jirka med cool keps och cool attityd. Pappa får slänga sig i väggen, ny hjälte är på plats.

Bastugluggen vid Huvudskär.

Lördag - Aspö - Nyköping

Minnena av den sista dagen är något sparsamt.

Vi lyckas att komma ut från hamnen utan att förlora barnet över bord. Vi lyckas att kryssa söderut från Aspö och sen segla västerut.

Jag lyckas att övertala en treåring att lägga sig och hon somnade som en stock i styrbords kojen.

Vi lyckas även att lägga oss på svaj för segel för att inte väcka henne med motor. Vi kommer in i gästhamnen och packar pick och pack.

Då äntligen lyfter jag på madrasserna i förpiken och inser att vattensäcken rymmer 100 liter och att den fortfarande är halv-full.

Ett enkelt och billigt ankarsegel

Ett praktiskt tips från Torbjörn Berg

När vår båt ligger förtöjd på svaj upplever jag ibland att båten seglar som en galen bandhund mellan ändlägena. Som mest kan båten svänga +/- 45 grader och även segla förbi bojen. Ligger jag för ankare är det risk att ankaret släpper.

Med ett ankarsegel minskar svängningarna och obehaget väsentligt. Många segelmakare erbjuder färdiga ankarsegel men om man bara behöver svajankra ibland känns det onödigt att betala 1 000-tals kronor för ett ankarsegel. Jag har därför provat att hissa vad jag har haft tillgängligt.

En gammal stormfock blev för stor och onödigt tung. Ett badlakan gjorde nytta men kändes väl provisoriskt och fel material. Men det gav mersmak att prova vidare, gärna med ett material som var lättare, större och mer vindtätt.

Jag hade en enkel presenning för att täcka trädgårdsmöblerna med, 2,8 m x 1,7 m, drygt 4 kvm. Den var onödigt stort så jag vek den dubbel och hissade den provisoriskt. Efter lite trixande kom jag på hur den kunde sitta. Jag testade också att behålla den dubbelvikt och dela den i bakkant. Då fick jag plogform på seglet utan att behöva klippa eller sy. Det fungerade över förväntan och efter några försök kom jag fram till följande lösning.

Gör så här

Vik pressen dubbel. Den vikta kanten blir förläk. Slå i öljetter eller fäst klämmor i de "nya" hörnen, de hörnen kallar jag A och B.

De andra hörnen kallar jag C (fäst en karbinhake i båda öljetterna) och D (fäst två linor, en i varje öljett). De blir skotlinor.

Nu är det dags att sätta seglet

Fäst dirken (eller ett fall) i A. Hissa en halvmetr. Du behöver en tunn lina till masten för att dra hörnet framåt.

Fäst B i bommen. Jag har en travare i likrännan men det går att göra på många sätt. Även här behöver du en tunn lina till masten för att dra hörnet framåt.

Fäst C i akterstaget. Karbinhaken löper med upp när du sedan hissar. Du kan behöva hjälpa till med en båtsrake.

Nu är det dags att hissa och spänna upp det hela. Prova dig fram tills det sitter bra och förlik och överlik är lagom sträckta. Då kan du fästa skotlinorna (de båda linorna från D-hörnen) i akterpulpit eller mantåg så att du sårar på

seglet. Då blir det ett ankarplogsegel. Sätt gummiroppor i änden på skotlinorna så blir det inte så stumt när du spänner upp det hela och du slipper fladder.

När allt sitter bra kan du anpassa längden på justerlinorna så går det mycket snabbt och enkelt att sätta nästa gång.

Resultatet

Det kanske inte ser lika elegant ut som ett segel från segelmakaren. Men det funkar, mitt segel har suttit uppe i mer än 20 dygn (flera timmar med kulingvindar) och är fortfarande helt. Så man kan stå ut med att båtgrannen frågar om man har tvätttag. Torbjörn

24-timmars 80 år

Den 2 september klockan 12 startade årets 24-timmars-segling

Ulf, Leif och jag (Per) fick dagen innan bekanta oss med Casa Blanca, en Bavaria 38 Cruiser. Skeppare Torbjörn visade var de olika fallen och trimlinorna var dragna och var vinscherna till stor och genua fanns. Efter säkerhetsgenomgången seglade vi till en av de nya SXX-bojarna vid Hasselö-Bergö. Där låg vi strategiskt placerade inför starten vid Vinterklasen dagen därpå.

Vi hade studerat vindprognoserna den senaste veckan och mer intensivt under fredagen. Via grib-filerna, där man får en mer översiktlig bild över vindprognosen, kunde vi se att ett stort område med svagare vindar som vred mot syd var på väg upp mot oss. Vartefter detta område gled norrut skulle det smalna av och bara tillfälligt innebära svaga sydvindar. På lördagsmorgonen tog vi därför beslut om att segla mot Landsort i frisk NV-vind.

Prick klockan 12 seglade vi över startlinjen. Vi tog sikte på Ledskärs fyr och seglade i 7 knop genvägen mellan Stora och Lilla Trässö. Efter rundningen av babordsmärket SO Ledskär blev det plattläns med saxade segel ut till Lillhammarsgrund. Regnet hängde i luften, men molnen hade regnat av sig det mesta under natten till lördagen.

Vinden låg stadigt på VNV 6 – 8 m/s. Klockan 14:18 passerade vi punkten Gäddan och fick halvwind upp mot Landsorts Bredgrund. Himlen började klarna upp och det såg lovande ut inför natten.

Vid Landsort tog vi beslutet att fortsätta upp på Mysingen i stället för att gå utanför Nåttarö och Utö. Tack vare frånlandsvinden hade vi lugn framfart, så att vi hann med att njuta av den goda mat skepparen bjöd på.

Utanför Landsorts fyr.

Vi hade fin gång upp mot Måsknuv, intill Mällsten. Vinden vred sakta mot nord. Det gick bra att falla av först mot Östra Röko och sedan mot Mysingeholm som vi prickade av klockan 19:06.

På vägen mellan Måsknuv och Mysingeholm mötte vi den enda "24-timmarsseglaren" vi siktade under seglingen. Det var Comfort 32:an Amanda som seglade 12-timmars. Amanda gick i mål vid Måsknuv klockan 18:53. Eftersom 12-timmarsseglarna startar klockan 07 med målgång senast klockan 19, så hade besättningen gjort en riktigt bra tids-planering.

Vi bestämde oss för att inte gå längre norr-ut eftersom prognosen var svagare vindar under natten. Vi resonerade om att eventuell "överskottstid" skulle kunna användas närmare målet. Vi hade alternativet att segla ut genom ett sund vid Långbåling för att komma utomskärs, men valde till slut att helt enkelt vända och segla samma väg tillbaka mot Landsort.

Klockan 19:35 började det skymma och vi tände lanternorna, vilket nogsnat registrerades i app-loggboken.

Månuppgång.

Till vår glädje så steg en blodröd måne upp i nordöst strax efter att vi prickat av punkten Ö. Röko klockan 20:13.

Faktaruta

På 24-timmars väljer man själv var man vill segla. Men man måste hålla sig till ett "punktkort", som visar var det finns rundningspunkter att välja mellan.

Man rundar alltså "punkter" på 24-timmars. Ofta är punkten en plats som ligger nära en fyr. Det kan t ex heta "Farledslinjen VNV fyren Skrapan, punkten heter Skrapan." Till varje punkt finns en beskrivning av hur rundningen går till.

24-timmarsappen har funnits några år. Den är ett mycket bra och praktiskt hjälpmedel under seglingen. Genom att klicka på den kommande rundningspunkten i en kartbild får man fram detaljer om hur rundningen ska gå till. Man kan gå en genväg direkt till registreringsbilden utan att behöva lägga punktens nummer på minnet.

Förutom att göra loggboksanteckningar om rundade punkter, ändrad segelsättning och siktade deltagare är ett utmärkt planeringshjälpmedel inbyggt i appen.

Man kan där lägga upp några alternativa färdvägar och få hjälp att räkna ut om det är ett rimligt vägval med hänsyn till genomsnittlig fart och kvarvarande tid. Man kan även så gott som i realtid se övriga deltagares distanser och senaste rundningspunkt.

24-timmars med Casa-Blanca.

Den månen hade vi stor nytta av hela natten för att se hur seglen stod och skönja konturer av öarna vi passerade.

Bara någon halvtimme efter att vi vänt uppe vid Mysingeholm började vinden mojna. När vi äntligen passerade Skrapan blåste det 0,5 m/s. Samtidigt hade vinden ganska snabbt svängt från NNO till S. Vi fick göra ett krysslag före Skrapan för att komma förbi punkten.

Med anledning av den nya vindriktningen ändrade vi planen åter en gång. Istället för att gå mot Landsorts Bredgrund siktade vi in oss på leden norr om Öja.

Nu var det riktigt mörkt och strålkastaren kom till användning för att identifiera prickarna vi passerade. Å andra sidan var det mycket svag vind, så det fanns gott om tid att navigera. Strax efter midnatt var både farten och vindhastigheten 0,0. Vi låg stilla mellan Krokskär och Krogen.

Efter en halvtimme började det dra lite lätt från syd och vi kunde kryssa fram till båtsportleden norr om Stora Grässkär för att komma ut på bukten syd om Ören på Torölandet.

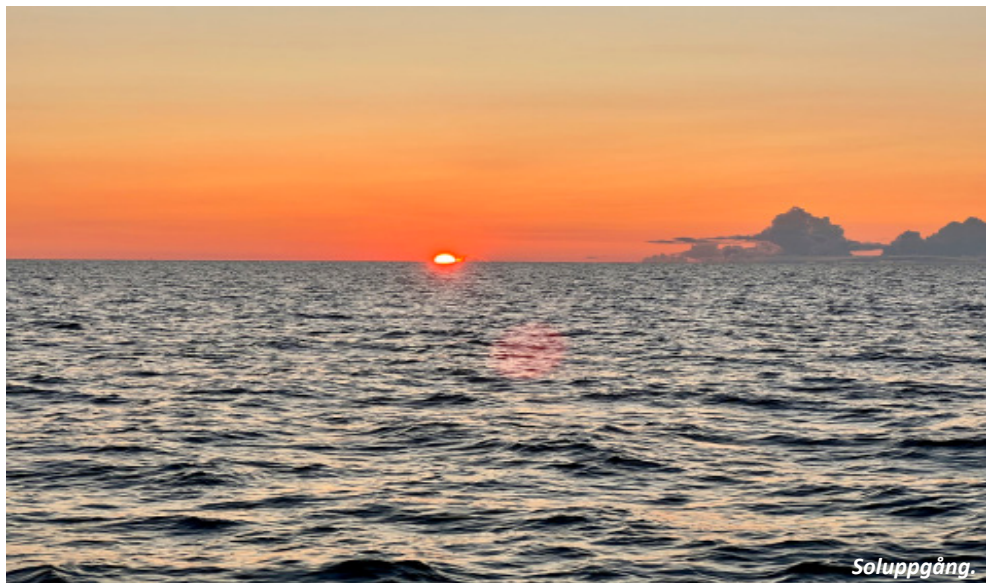
Nästa rundningspunkt var Rökgrundet. Samti-

digt som vinden ökade till mellan 2 och 3 m/s vred vinden mot väst. En halv sjömil från fyren fick vi vinden rakt emot. Vi fick göra några krysslag för att runda punkten. Eftersom vi såg ut att sträcka fint upp till Käringhällan söder om Fifång fortsatte vi norrut.

När vi seglade i höjd med Duvskär såg vi ett fartygs lanternor närma sig i god fart. Det var den 90 meter långa Listervik som kom ångade i 11 knop. Strax efter Vattklubbens fyr gjorde vi ett slag åt NO för att i god tid visa Listervik att vi höll undan. Listervik girade babord, väl utanför det från Tsesisolyckan 1977 välkända grundet Käringhällan och passerade oss därefter på drygt 100 meters avstånd i mörkret.

Vinden var svag och vred åt olika håll men efter några slag kunde vi runda punkten Käringhällan och sätta kursen rakt söderut. Klockan 04:24 rundade vi punkten Asenskallen och tog därefter sikte på Gäddan, 9 M söderut.

Punkten Gäddan passerades kl 06:26. Då hade det ljusnat och vi släckte lanternorna. Nu hade vinden ökat till ca 5 m/s och vindriktningen var NV. Vi hade fin gång och kunde sträcka upp till nästa punkt 468 sydmärket Köpman där vi föll av och siktade på Kopparnageln.

Bättre försäkring till lägre pris

Svenska
Kryssaridubben

Som båtklubsmedlem är du delägare i Svenska Sjö och det ger dig direkta fördelar som mer omfattande försäkring och lägre premier. Men du får också andra fördelar som resultatbonus och en smidigare skadereglering.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla de bästa båtörsäkringarna och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Välkommen att räkna ut din
premie på www.svenskasjo.se
eller läs av QR-koden.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båttlivet med dig

Hela besättningen var nu vaken och pigg. Särskilt som det vankades frukost. Vi var i princip indelade i två skift men hade inte ett fastspikat schema. Ca 3-timmarspass var det sagt. Men det blev oftast kortare och skiftlagen blandades emellanåt. På ett 24-timmars kan man köra på detta sätt. Kör man 48-timmars eller längre bör man vara mer noggrann med att få sina sovtimmar för att orka hela vägen.

Klockan 07:20 passerade vi Kopparnageln. Nu hade vi hela 4 timmar och 40 minuter på oss att ta oss i mål vid Vinterklasen. Många alternativ hade diskuterats på vägen fram mot Kopparnageln.

Vindprognosen sa att vinden skulle avta rätt ordentligt och vrida till väst. Vi ville alltså inte segla för långt söderut eller för långt norrut in bland skären. Valet föll på punkten vid Lilla Alen, som egentligen låg i samma riktning som vi hade. Skulle vinden hålla i och inte vrida fanns det därifrån några alternativ att välja emellan. Vi seglade alltså rakt mot Lilla Alen.

Vi hann bara 2 sjömil på den 8 sjömil långa vägen till Lilla Alen då vinden började dra mot väst. Vi höll ut ytterligare någon sjömil men då skralnade vinden mer och vi insåg att vi inte skulle hinna till målet via Lilla Alen.

Vi skippade möjligheten att lägga ytterligare 8 M till distansen eftersom vi inte ville riskera distansavdrag. Vi slog alltså norrut. Efter ett par slag kunde vi korsa mållinjen mellan Vinterklasen och Svarta Hällsbådan klockan 10:45.

Vår seglade distans (fågelvägen mellan punkterna) blev 103,1 M. Reducerat för vårt SXX-tal blev nettodistansen 85,2 M.

Alla var nöjda och glada då vi transportseglade båten tillbaka till hemmahamnen. Vi tyckte det var kul att kunna köra ett 24-timmars just i år då det är 80-årsjubileum för seglingarna. Och planeringen för vårens segling i juni 2024 har redan startat!

Vid tangenterna [Per Johansson](#)
[Foton Leif och Per](#)

Besättningen Torbjörn, Per, Ulf och Leif.

Avs: Svenska Kryssarklubben, C/O Ulf Torhult, Spireagången 20, 611 45 Nyköping

På gång i Sörmlandskretsen

Årsmöte

Fredagen 27 oktober kl 19 00
i NYSS-lokalen, Spelhagen

Kafèkväll nr 6
Eskadersegling

Tisdagen den 14 november kl 18 00
i kretslokalen

**Vi skickar ut meddelanden per mail i form av
NYHETSBRIV när något är på gång**

För att kunna läsa NYHETSBRIVET måste du lägga in din
e-postadress i SxK:s medlemsregister eller kontrollera att den
är aktuell!

Gå in på www.sxk.se/mina_sidor och logga in med ditt medlemsnummer.

Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen